

Quarantaine

Op mijn rug liggend keek ik naar de spiraal van het stapelbed boven mij. Golfjes van ijzer. Ik vroeg me af hoe ze die allemaal in elkaar konden laten grijpen. Blijkbaar ga je over deze onbelangrijke dingen nadenken als je 24 uur per dag in quarantaine moet blijven. Mijn ogen volgden nu de scheurtjes in het plafond. Bruine beekjes in een wit landschap. In de hoek bij het raam hing een soort van radio in een stalen kast. Er zat een draaiknop op met een paar zenders, die allemaal klassieke muziek uitzonden. Ik vond het depressief makende muziek. Maar altijd als ik dit zei, werd me voorgehouden dat je hier ouder voor moet zijn om het te kunnen waarden. Je kon het geluid niet harder of zachter zetten, dat was allemaal afgesteld. Had ik mijn eigen lampenradio maar, die ik van oom Rob had gekregen. Dan zou hier meer swingende muziek klinken.

De grote ramen konden niet open. Waarschijnlijk op slot gedaan om elke vluchtpoging te voorkomen.

Aan de muur hing een reproductie van een Schots landschap. Een klein huisje in de voorgrond gaf de heuvels een imposante uitstraling. Een muur van keien vormde een mooie invoerende lijn. Het spel van licht en schaduw gaf diepte aan het tafereel.

Als ik nu zou kunnen vluchten dan zou ik dat als vogel willen doen via deze twee heuvels, dacht ik. Ik ontdekte ook nog in

de verte een wit kruis, wellicht een herdenkingsmonument. Toen ik naar beneden keek zag ik grijs marmoleum met witte adertjes. Koeler kun je het niet inrichten, dacht ik terwijl ik op de gang een kar hoorde aankomen.

Dat was het enige geluid dat binnendrong. Geen stemmen van joelende, luid pratende mensen. Geen fietsende kamerogenoten die aan je raam voorbij konden gaan. Iedereen was naar huis op vakantie. Het gerammel van de schalen dat weerklonk in de lange gang met een granieten vloer gaf aan dat je ochtend- middag- of avondeten er aan kwam. Ook al had ik weinig trek, toch klonk het als muziek in mijn oren. Want dat waren de enige momenten van de dag dat ik met iemand kon praten.

De eerste dagen was het steeds Karin uit de ziekenboeg die binnen kwam. Ik weet niet of het kwam dat ze bang was om door mij besmet te raken, maar converseren kon je gemakkelijker met een mol dan met haar. Ze keek je niet aan en zette als een robot de schalen neer.

‘Weten ze al of ik een bloedafwijking heb?’

‘Weet ik niet,’ herhaalde ze twee keer en zonder om te kijken verdween ze weer.

Mijn eten bleef onaangeroerd. Ik lag weer naar de bruine adertjes te kijken op het plafond. Zouden je bloed en je adertjes ook zo bruin worden als je dood bent? Van de dood, besepte ik, wist ik eigenlijk niets. Ja, de buurman had ik opgebaard gezien toen ik zes jaar was. Hij had een zwak hart. Hij zat altijd in een rookstoel bij het raam. Als ik voorbijkwam zwaaide hij altijd. Toen ook die ene keer dat ik samen met mijn moeder naar de bakker ging om brood te halen. Toen we terugkwamen liep de buurvrouw naar ons toe met de mededeling dat de buurman zojuist overleden was.

Toen ik op de lagere school voor het eerst de uitdrukking hoorde: De een zijn dood en de ander zijn brood dacht ik meteen aan de buurman. Later begreep ik pas dat de betekenis hiervan een andere reikwijdte had.

Toen hij op zijn bed opgebaard was mocht ik even kijken. Dat was mijn buurman niet meer, vond ik. Maar de volwassenen om mij heen zagen dat anders. ‘Wat ziet hij er mooi uit. Het lijkt wel of hij met een glimlach op zijn gezicht gestorven is en hij zo weer wakker zal worden.’

Dat laatste hoopte ik wel, maar die glimlach kon ik niet ontdekken. Leek me ook moeilijk met zo’n grote klem onder zijn kin. Dat is om zijn mond dicht te houden beweerde mijn moeder. Vreemd, alsof de doden nog konden praten, dacht ik. Maar toen de eerste nacht kwam werd ik bang. Want mijn slaapkamer, besepte ik, lag pal tegen die van de buurman. Er zat alleen een dun wandje tussen. En elke keer droomde ik dat ik naast hem kwam te liggen. En dat ik per ongeluk straks ook in de kist werd gelegd en ook in de grond werd gestopt.

Nee, ik wilde niet dood. Nee, ik wilde ook niet in mijn slaap verrast worden. Als je je ogen openhoudt dan kan je niet doodgaan, dacht ik. Ik besloot om mijn ogen de hele nacht open te houden.

’s Ochtends schrok ik wakker en ik vond het stom dat ik het niet had vol kunnen houden.

‘Voelen de doden pijn, mama?’ vroeg ik toen de doodskist nogal ruw in de lijkwagen werd geschoven.

‘Nee,’ zei ze, maar ik kon aan haar gezicht zien dat ze het onsmakelijk vond. Maar ik kon nu weer rustig slapen.

‘Zou ik kanker hebben? Zit dat soms in mijn bloed?’

Ik schrok terwijl ik dit dacht. Maar dat kunnen ze er natuurlijk best wel uit filteren, gaf ik mijzelf hoop. Jammer dat tante Ester er niet was. Zij zou mij misschien wat meer kunnen vertellen. Ik zag een paar bruine vlekjes op mijn handen. Ik probeerde ze er af te wassen, maar ze zaten in mijn huid. Zou dat komen door mijn bloed? Komt de viezigheid via mijn huid naar buiten. Het leken kleine moedervlekjes. Ik had er altijd al een gehad boven mijn neus maar mijn moeder had gezegd dat dit geen kwaad kon. Maar deze. Ik besloot ze in de gaten te houden of ze groeiden. Of zou ik misschien geslachtsziekte hebben?

Ik bevredigde mijzelf wel iedere dag en soms wel twee keer. Soms hoorde ik sombere verhalen daarover. Het hoorde niet, je kon er onvruchtbaar van worden, of doof en blind. De duivel was dan aan het werk met je.

Maar waarom had Onze lieve Heer die drang tot masturberen dan aan mij geschonken. Het was zomaar uit het niets ontstaan. Ook bij mijn kamergenoten ontstond deze zelf ontdekkende ontwikkeling. Dat kon je, als we op bed lagen, goed horen en zien. Het was heerlijk om met je volle hand je penis heen en weer te bewegen. Een tijdlang kwam er niet eens sperma tevoorschijn.

Maar dan komt het de eerste keer. Een druppeltje zo groot als een speldenknop beschenen door mijn zaklantarentje onder de dekens. Ik voelde met mijn wijsvinger. Het was een warm en glad vocht. Ik kreeg een warm gevoel, want ik wist dat ik nu vruchtbaar geworden was. Vervolgens ging je last krijgen van een ochtendstijve. Zonder dat je het wilde en zonder dat je het kon veranderen stond je penis overeind. In de beslotenheid van thuis was dit niet zo erg.

Maar hier liep je iedere dag met schaamte over de gang naar de gemeenschappelijke doucheruimte om er verplicht koud te douchen. Als de vrouwelijke leiding toezicht hield probeerde je zo lang mogelijk te dralen totdat je penis slapper werd.

In de groep werd masturberen steeds massaler en opener. Zelfs wedstrijden werden er gehouden in het bos.

Dan werd er een streep getrokken in de bosgrond en dan keken we wie het verste met zijn sperma kwam. Dat gaf aanzien, prestige. Misschien vanwege mijn calvinistische inslag deed ik daar niet mee, maar het kon ook zijn dat ik besepte dat ik toch niet kon winnen. Maar de oproep tot geheelonthouding was niet aan mij besteed. Misschien was dit mijn straf.

Ik kreeg de drang om naar mijn penis te kijken. Ik besloot eerst de stoel voor de deur te zetten. Want het zou een grote vernedering zijn wanneer er net iemand zou binnenlopen. Behalve bij Karin. Die kijkt toch altijd naar de grond. En als ik zou vragen of ze het gezien zou hebben, zou ze zeggen 'Ik weet het niet, ik weet het niet.' Zou ze een vriend kunnen hebben? Nee dat kan bijna niet bij iemand die je nooit aankijkt.

De buitenhuid van mijn penis zag er gezond roze uit. De huid liep uit in een soort tuitje als van een samengeknepen uiteinde van een ballon.

Ik was gelukkig niet besneden. Dat betekende dat je eikel gevoeliger zou blijven had ik begrepen. In het Midden-Oosten werd dit ondergeschikt gemaakt aan de hygiëne. Minder schimmelvorming, minder infecties.

Ik rolde mijn voorhuid weg. Hij was schoon, ik douchte immers twee keer per dag. 's Morgens steenkoud om weer-

stand te kweken tegen temperatuursveranderingen en 's avonds warm voor de hygiëne.

De eikel was zacht glanzend. Wel zag ik kleine vlekjes, rode uitslag. Maar ik geloofde niet dat dit een aanwijzing was voor iets verontrustends. Stap voor stap liep ik mijn lichaam na. Ik had er nu alle tijd voor. Eigenlijk kon ik niet echt iets vinden op mijn voeten na. Ik had wel eens last van schimmel tussen mijn tenen Maar na een zalfje was dit weer verdwenen.

Was ik met giftige stoffen in aanraking geweest? Ik kon mij herinneren dat de biologieleraar in de klas een kwikbarometer had laten vallen. Alle kwik verspreidde zich over de vloer. Ik moest meehelpen oprapen. Maar kwik laat zich niet oprapen. Duizenden kleine metaalachtige balletjes die tussen de spleten van de houten vloer terecht gekomen waren. Ze moesten naar elkaar gerold worden zodat het grotere bolletjes kwik werden. Daarna werden ze met gevouwen velletjes papier in een v vorm opgescheept en weer in een potje gedaan. Anderen moesten proberen het met een pipet op te zuigen. Een langdurig karwei was dat. Later hoorde ik dat kwik heel giftig is en dat we dit zo nooit hadden mogen doen. Maar zou dit nu nog invloed op mijn bloed hebben? Wanneer zou de uitslag komen?

'Ik weet het niet,' volhardde Karin bij het brengen van het avondeten. En toen het geluid van de kar in de gang wegstierf, lag ik weer naar de bruine adertjes in het plafond te kijken. De volgende dag bracht weer een nieuwe monotoonheid. Ik had mijn kamer in gedachten helemaal gedetermineerd. Het landschap hing nog steeds onbestemd. Zou het dan toch ernstig zijn, dacht ik, nu het zolang ging duren?

Op dat moment hoorde ik het vertrouwde geluid van de kar. Alleen dit klopte niet. Het ontbijt was net geweest en het middageten zou nog even duren.

‘Ik kom bloedprikken,’ zei Karin terwijl haar blik naar de vloer gericht was. In een snel tempo drukte ze me op een stoel en beval: ‘Mouw opstropen.’

Dat wist ik natuurlijk allang maar ik wilde kijken of in haar vocabulaire ruimte was voor meer dan alleen haar stopwoorden. Ze deed een riem die ze aansnoerde om mijn bovenarm en stak een dikke naald in mijn ader.

Ik vond het mooi om te zien dat geen bruin maar donkerrood bloed in haar opvangbuisje liep. Ze gaf me ook een vingerprik. Deed een druppel bloed op een glaasje en smeerde deze met een ander glaasje uit. Dit herhaalde ze een paar keer.

‘Waarom wordt er nu alweer bloed afgenomen?’ probeerde ik. Maar toen ze begon met: ‘Weet ik...’ onderbrak ik haar meteen met: ‘Ach, laat maar Karin.’

Ik werd wakker door een rammelende kar op de gang. Ik had me al ingesteld op het vaste ritueel en minimale informatie van Karin. Deze keer zwaaide de deur wat verder open en ze riep: ‘Het is niets.’ Zette het ontbijt neer en verdween. Na enkele ogenblikken stak ze haar hoofd om de hoek van de deur en vervolgde: ‘Je mag weer naar je eigen kamer en naar de ontbijtzaal.’ Gewapend met deze breed onderbouwde informatie, pakte ik het dienblad met ontbijt. Ik liep de lange gang in naar de huiskamer. In pyjama ging ik zitten op mijn vertrouwde plek aan tafel. Rondkijkend besepte ik pas goed hoe groot de ontbijtzaal en de huiskamer waren. Een bijna surrealistische ruimte zonder klanken. Ook de

gangen waren uitgestorven. Normaal was dit een korf van menselijke bijen. De koningin was vertrokken met haar bijenvolk. Alleen mij hadden ze achtergelaten.

Ik besloot net te doen of de anderen er ook zaten en ging ze vragen stellen. Dan nam ik daarna plaats op hun stoel en gaf dan antwoorden.

In de huiskamer keek ik rond in de spelletjeshoek. Maar allemaal hadden ze minimaal twee spelers nodig. Ik besloot te gaan biljarten in de conversatiezaal. Een potje tegen mezelf.

's Middags kreeg ik van tante Ester wat meer tekst en uitleg. Ze hadden gedacht aan een besmettelijke ziekte die grote gevolgen zou kunnen hebben voor het internaat. Maar ik was nu gezond verklaard. Waar ze precies aan dachten wist ze ook niet. Maar binnenkort zou ze een verslag krijgen.

Ik vroeg of ik naar huis mocht.

Dat kon niet, vanwege de reiskosten. Mijn ouders hadden financiële problemen, hadden ze aan oom Hein doorgegeven. Dit konden ze er niet bij hebben.

'Dat heb ik te danken aan die mannen met hun aktetassen,' dacht ik.

'Maar pas over vier weken komen alle andere pupillen terug,' sputterde ik tegen.

'We moeten het maar zo goed mogelijk zien te overbruggen. Ik ben komende weken met oom Hein de enige leiding. We moeten het maar zo gezellig mogelijk maken met elkaar.'

Ik was benieuwd wat dit zou brengen.

Soms gaf ze mij het gevoel dat ze een vriendin was, waarmee je alles kon bespreken.

Ik kon geraakt worden door het timbre van haar stem. Blijkbaar is een stem belangrijk voor mij. Al kan ik niet

verklaren waarom. Het viel me op dat als ik alleen in haar omgeving was, ze vaak aardig was. Ze aaide me als ik alleen huiswerk zat te maken over mijn hoofd en keek me dan glimlachend en uitdagend aan. Maar zodra er anderen bij waren werd haar houding veel koeler. Dan ging er een soort beschermingsmuur ontstaan om haar heen. Dan was ze heel zakelijk. Liefde en haat wisselden nog wel eens van positie tussen ons. Ik begreep niet waarom ze een soort dubbelleven leidde. Op de een of andere manier konden we elkaar soms keihard raken. Deden we afwisselend agressief tegen elkaar. Oom Hein adoreerde haar. En als ik soms iets van geflirt merkte dan deed ik weer chagrijnig tegen haar. Maar misschien vond ze het leuk om mij er mee te pesten. Deed ze dit bewust?

‘Zullen we even een wandelingetje gaan maken en een kop koffie gaan drinken bij het Honk?’, zei tante Ester terwijl ze mij vragend aankeek. Dit was een blokhut aan de rand van de heide. Een rustpunt voor fietsers en wandelaars. Voor mij nog een zondige ruimte omdat ik daar gespijeld had in plaats van naar de kerk te gaan. Toen we binnen kwamen, kwam de geur van verse appeltaart ons tegemoet. Nadat we ons genesteld hadden aan een tafeltje met een rood geblokt kleedje, ontspan zich een gesprek waarvan ik nooit vermoed had dat dit met haar zou kunnen. Het leek alsof de verhouding pupil en leiding verdween en zij haar hart opende en mij zag als gelijkwaardig. Ze had altijd zo’n zelfverzekerde uitstraling maar nu leek het alsof ik haar moest helpen. Alsof ze in een doolhof was beland en alleen maar steeds muren zag in plaats van uitgangen. Ik voelde dat ze diepongelukkig was. Ze keek mij bedroefd aan. Het leek of haar ogen met de mijne wilden samensmelten. Ze

pakte mijn handen beet en trok ze naar zich toe. Na een lange stilte vertelde ze hoe zij over diverse pupillen dacht en ook over haar collega's. Over mij zei ze echter niets. Wel liet ze weten dat het net leek alsof ze in de biechtstoel zat. Maar daar kon ik mij niets bij voorstellen, die had ik nog nooit gezien. Zou het een grote fauteuil zijn, of misschien een schommelstoel waarvan Bruining mij een afbeelding had getoond?

'Eenzaamheid,' zei zij aan het eind van het gesprek. 'Zowel bij jullie als bij ons. Zo voel ik het.' Ze ademde diep in. Er verdween iets uit haar, leek het, met de diepe zucht die volgde. Ik keek geconcentreerd naar haar, maar durfde niets te zeggen. Toen zij een tijdlang naar buiten keek en er een stilte viel, voelde ik een rilling over mijn rug gaan.

Ik voelde meer voor haar dan ik had gedacht. Ik dacht erover om haar handen, naar mijn mond te brengen en ze te kussen, maar ik durfde het niet.

Het was avond. De bolletjes aan het plafond bolden hun licht. Alles was verlaten. Geen lawaai, geschreeuw gescheld of gelachen. De gang was uitgestorven. Wat leek hij lang nu. Ik leek op een mier in een verlaten mierennest. Ik voelde me eenzaam. Verveeld kleepte ik mij uit en ging op bed liggen. Niets is saaier dan te moeten slapen op een kamer met meerdere onbeslagen bedden. Ik draaide me op mijn zij en pakte een boek. Ik probeerde op een schuin gevouwen bladzijde een begin te maken.

'Ik kom het licht uitdoen.'

Ik keek naar de deuropening waar de stem vandaan kwam. Het was tante Ester.

Ze had haar armen boven tegen de deurlijst geplaatst. Ik

hoopte dat ze heel lang zo zou blijven staan. In die houding zou ik haar willen schilderen in een mystiek landschap. Ik wist nooit precies wat ze dacht. Ze kon vaag en mysterieus zijn. Maar vanmiddag in het Honk leek het of ze dat deed om zich veilig te voelen. Misschien vond ik haar alleen maar lief omdat ze zo mooi was. En had ik een hekel aan haar omdat ze me soms zo kon treiteren. Als ze lelijk was geweest dan had ik haar misschien alleen maar onaardig en een kreng gevonden. Ze had het een paar uur geleden nog over eenzaamheid.

Ik begreep niet waarom ze nog geen relatie had met oom Rob. Hij was aardig en zover ik dit kon beoordelen ook nog knap. Hij had misschien ook last van haar wispelturige karakter.

‘Ik kom het licht uitdoen,’ herhaalde ze.

Ik wachtte even en zei op zachte toon: ‘Krijg ik nog een nachtzoen van je?’ Ik wist even niet waar ik de brutaliteit vandaan haalde om dit te vragen. Normaal vroeg niemand zoiets. Want dan moest ze tientallen jongens een nachtzoen gaan geven. Maar goed, nu lag ik hier alleen.

Bij tante Cora kon je er rustig om vragen. Daar kon ze heerlijk om lachen en dan maakte ze zich met een grapje van af. Maar tante Ester? Hoe kon ik zo stom zijn.

Er zou nu waarschijnlijk een tirade volgen.

Om me in te dekken draaide ik me om. Ik hoopte dat ze nu snel de lichtknop zou beroeren. Maar dat duurde een tijdje. Daarna kwam ze met snelle passen op me af. Nu zou ze me met een vernietigende blik mores leren.

Waarom had ik mijn mond niet kunnen houden. Als ik niet door haar getreiterd wilde worden dan moest ik er zelf ook mee ophouden.

Toen ze vlak bij mij stond pakte ze mijn gezicht met twee handen beet. Oh nee, toch niet weer die scherpe nagels in mijn gezicht. Dan moet ik weer wekenlang aan iedereen uitleggen hoe ik er aan kom. Angstig keek ik naar haar gezicht. Maar ze keek niet boos maar eerder liefdevol.

Ze bracht haar lippen naar mijn mond en zoende me.

Even later drong ze met haar tong bij me binnen. Daarna pakte ze een hand van mij en drukte die tegen haar borst. Het leek een eeuwigheid te duren. Er hoefde van mij ook geen einde aan te komen. Toen ze haar hoofd van mij af wendde leek het of ze wachtte op mijn reactie. Het enige stupide wat ik kon uitbrengen:

‘Dat was een natte zoen zeg.’ Lachend liep ze de kamer uit.

Wat te zeggen. Welke woorden, welke zinnen. Ik heb ze al tientallen keren in mijn hoofd uitgesproken. En toch zal het gesprek anders zijn. Niet zoals ik uitgedacht heb. De zinnen zullen door haar losgeknipt worden tot losse woorden. Ze zullen in een andere volgorde terugkeren en met wellicht andere betekenissen. Zo zal het zijn maar ook dat weet ik niet zeker. Ik wacht op het onbekende. Mijn maag is rumoerig. Zou zij mijn liefdes-honger gaan stillen? Was het maar zover. Maar de tijd verstrijkt nu als zand in een zandloper die je steeds weer om moet draaien. De eindige tijd lijkt oneindig. Waarom kan ik geen grote stappen zetten. Van straks naar nu.

Je malende hersenen wekken statische elektriciteit op. Je denken wordt trager, stroperiger. Steeds maar weer dezelfde grootheden. Wat een arme denker kun je worden. Waarom tril je zo. Waarom voel je je maag ineens een andere vorm aannemen? Ik kan niets uitschakelen.

Door te drukken op een bepaalde zenuwbaan of wat dan ook. Zelfs je tong lijkt ruwer te worden. Praten met anderen wordt moeilijker. Maar ook ben ik bang. Bang dat ze me, na gisteren, zal afwijzen. Dat alles ineens anders zal zijn. Wat voel ik me weer afhankelijk worden. Ik heb geen zeggenschap meer over mezelf. Heet dit verliefd zijn? Nou dan haat ik dat.

Na die nachtzoen zijn de sluizen van gedachten vannacht wijd opengezet. Ik heb me mee laten sleuren als een vis in de stroom en ben nu bezig als een zalm via een vistrap naar boven te komen. Tot enige vorm van bezinning.

Ze kwam om half vier de huiskamer binnengelopen met een pot thee in haar hand. Het was een aluminium ketel vol met deuken. Terwijl ze twee kopjes vol schonk, vroeg ze of ik nog wat interessants gedaan had vandaag.

‘Nee, eigenlijk niet. Wat gelezen en wat naar buiten gestaard.’ Ik durfde haar niet te zeggen dat ik de hele dag aan haar gedacht had. Dat ik onze nachtzoen wel tientallen keren herhaald had. Wat dit met mij gedaan had. Nog voordat ik iets van mijn hartzeer naar buiten had kunnen brengen, overrompelde ze mij met: ‘Nou, ik heb een prachtige dag gehad. Eentje om in een passe-partout te plaatsen. Vandaag hadden we een balletrepetitie, want binnenkort is er weer een uitvoering.’

Ze had nu een strakke elastische broek aan. Ik was ervan overtuigd dat ze een mooie prima donna zou zijn. Een benaming uit de balletwereld. Maar ook bij de opera.

Oom Hein had ik daarover horen vertellen, toen hij naar Verona in Italië was geweest. Daar werd het opgevoerd in een oude Romeinse arena met stenen banken waar het publiek

op plaatsneemt. Italianen konden nogal heetgebakerd zijn. Als je naar hun mening te veel op hun plaats zat dan konden ze elkaar de ergste verwensingen naar het hoofd slingeren. Maar als de prima donna ten tonele verscheen begonnen ze te applaudisseren en vielen elkaar om de hals als waren het altijd hartsvrienden geweest.

Ik zou tante Ester ook wel willen omhelzen. Ik besloot dat ik haar straks weer om een zoen zou vragen. Ze praatte nog een tijd over haar passie. En ik probeerde geboeid te luisteren. Maar mijn gedachten kregen de overhand. Ik dwaalde steeds meer af. Wel bleef ik haar lippen waarnemen. Elke articulatie registreerde ik, maar zonder klanken die een betekenis kregen. Ik bevond me in een doofstomme film maar wel in kleur net zoals ik voor de eerste keer met haar danste. Opeens zei ze: 'Laten we voortaan maar bij mij op mijn kamer theedrinken. Deze huiskamer is zo groot en ongezellig als je met zijn tweeën bent.' Ik voelde dit als uitnodiging tot meer intimiteit van haar kant. Zouden we nu wat sneller tot elkaar kunnen komen. Zou ik haar meer mogen aanraken? Ik werd intens blij bij die gedachte. Zo moet echte liefde zijn, dacht ik. Het liefst zou ik hele dagen bij haar zijn. Overal met haar mee gaan. Belangrijke dingen van haar leren. Ik zou bij haar willen slapen. Ze stond op en ik volgde zo snel mogelijk. 'Dat is fijn van je om me daar uit te nodigen. Ik zie je daar morgen weer.' Toen ze weg wilde lopen, vroeg ik of ik nog een zoen van haar mocht.

Ze liep naar mij toe en keek ernstig. Heel afstandelijk gebaarde ze mij dat ik haar een zoen op de wang mocht geven. Met haar wijsvinger wees ze de plek aan.

'Denk niet dat ik verliefd op je ben. Dat ik iets met je zou willen na gisteravond. Ik ga geen relatie met je aan. Dat mag

leiding niet met pupillen. Is dat duidelijk genoeg voor je?' Zo'n zoen hoefde voor mij nu niet meer. Ik sloeg mijn ogen neer en kon nog net een bijna onhoorbaar 'Ja' uitbrengen. Zwevend ging ik hiernaartoe. Sjokkend met loden benen ging ik naar mijn kamer. Zou ik mensen ooit gaan begrijpen? Tante Ester in ieder geval niet. Of ik zou psychologie moeten gaan studeren.

Ik besloot de volgende dag toch weer naar haar kamer te gaan. Ik verveelde me en ik besepte nu ook wel dat ik afscheid moest nemen van mijn verliefdheid. Zij had het heel anders ervaren dan ik. Het gaf een ellendig gevoel, maar ik moest maar eens alles van bovenaf bekijken zoals meneer Bruining me had geleerd. Je kon van haar niet verwachten dat zij aan mijn droom zou kunnen voldoen.

Toen ik haar kamer binnenstapte kwam ze onmiddellijk op mij toe lopen. 'Het was fout van mij dat ik zo hard tegen je was gisteren. Ik heb nog even op je kamer gekeken en zag dat je lag te huilen. Het deed me pijn.

Maar ik voel me soms op dynamiet zitten. De muren hebben ook oren heb ik het idee. Ik bang dat anderen zoals Hein het horen. Daarom wilde ik je een duidelijke afstraffing geven.' Na een lange stilte zei ze: 'Kom even bij me.' Ze sloeg haar armen om mijn middel heen en drukte me tegen haar borst. Ik voelde me veilig nu en er kwam een thuisgevoel over me heen.

Ik liet langzaam mijn linkerarm omhooggaan. Mijn vingers liet ik voorzichtig door haar haar gaan.

'Aanraking, dat is wat jullie missen. Thuis doen je ouders dat maar hier is niemand die ze kunnen vervangen. Wij als leiding mogen dit niet doen.'

‘De enige die dit doet is oom Rob, althans bij mij,’ probeerde ik haar tegen te spreken.

‘Is dat echt zo?’ zei tante Ester met enige verbazing in haar stem. Ze liet me nu los en deed een stap naar achteren.

‘Ja, af en toe knuffelt of streelt hij mij. Maar bij jou vind ik het prettiger hoor.’

‘Gelukkig maar,’ mompelde ze peinzend. ‘Ga maar even op de poef zitten terwijl ik thee inschenk.’

Ze pakte een gebloemde porseleinen theepot en vulde twee grote ronde kommen. Het leek of ze een tijdje zat te overpeinzen hoe ze verder zou gaan.

‘Aanraken is heel belangrijk,’ begon ze opnieuw. ‘In Amerika hebben ze dit al jaren geleden ontdekt.’

Ze vertelde dat er in een ziekenhuis een zaal met couveuses was voor te vroeg geboren baby’s. Ze werden verzorgd door twee groepen verpleegsters. Bij de ene groep groeiden de kinderen duidelijk slechter dan bij de andere groep. Toen ze onderzochten hoe dit te verklaren was kwamen ze tot de ontdekking dat de oorzaak bij een verpleegster lag. Zij streefde in tegenstelling tot de andere groep, iedere dag de baby’s.

‘Dan mag je iedere dag mij ook strelen,’ zei ik schaterlachend.

‘Wie weet ontwikkel ik mij dan ook sneller. Ik lijk trouwens wel erg op die verpleegster.’

‘Streel jij ook graag dan?’

‘Nou ja, ik ben ook altijd met mijn vingers aan het voelen. Dat begon al bij het pepermuntje in de kerk waar de naam van de fabriek was ingegraveerd. En als ik een reliëf zie moet ik dat ook altijd betasten.’

‘Beschouw je mijn haar ook zo?’

‘Misschien wel. Wellicht moet ik later beeldhouwer worden.

Vormen maken in klei en steen.’

Ze moest lachen.

‘Geef mij maar levend materiaal.’ Ze pakte mij beet en gaf mij een lichte kus op mijn voorhoofd. ‘Doe je schoenen en sokken maar uit.’

Ik keek haar verbaasd aan. Wat zou dat nu weer betekenen. Mijn nagels waren nog kortgeleden geknipt en mijn tenen gecontroleerd op schimmel. En ik had ook geen last van zweetvoeten.

‘Doe nu maar en ga daarna op je rug op bed liggen.’

‘Kun je met je voeten ook vrijen?’ vroeg ik.

‘Hou nu eens op. Je weet dat ik dat niet met je mag doen.’

Nadat ik was gaan liggen schoof ze de poef naar het voeteneind. Ze begon mijn voetzolen te masseren met de knokkels van haar vingers. Soms was het pijnlijk. Maar niet op een onprettige manier. Waar heeft ze dit nu weer geleerd. Ze is veelzijdiger dan ik dacht.

Ik voelde me na een tijdje gaan zweven. In de verte hoorde ik haar nog iets zeggen over de zenuwbanen in je hele lichaam. Dat je die kunt stimuleren. Mijn ogen werden steeds zwaarder. Haar stem stierf steeds verder weg. Ik kwam in een andere wereld terecht.

Mijn voeten veerden zacht op de mosachtige grond in het bos. Om me heen vielen allerlei soorten bladeren naar beneden. Ik rook de herfstgeur. Niet echt definieerbaar, maar toch een geur die ik uit honderden zo zou herkennen. Toen ik in de buurt van de holle boom kwam, leek er soort uitstraling te zijn van wit licht. Zoiets had ik niet eerder waargenomen. En toen ik dichterbij kwam zag ik iemand zitten. Hij had gewone kleren aan maar trok aandacht door

een omringende glans. Dit moest dus een engel zijn, dacht ik. Hij riep me en vroeg of ik naast hem kwam zitten.

Hij wist hoe ik heette en ook dat ik zoveel bezig was met de kernvragen van het geloof.

‘Ik zal vertellen hoe je de bijbel moet lezen!’ zei hij. ‘Wat de waarheid is.’

Mooi dacht ik, dan ben ik van alle twijfel af. Dan word je niet meer heen en weer geslingerd. Dan weet je hoe de aarde ontstaan is. Of er een hel is en leven na de dood. Wat het beste geloof is te midden van al die religieuze sektes, richtingen. Eindelijk zou ik echt vrij zijn om te denken over alles. Er was immers maar één waarheid. Je hoefde geen energie meer te verspillen in zoektochten naar de essentie van het leven. Geen scherpe discussies. Geen onnodige halleluja verhalen tegenover gitzwarte zondagsverhalen. Alles zou geordend worden. Veel beter dan meneer Bruining mijn psycholoog kon. Nu kon ik het ultieme evenwicht bereiken. Alles zou in balans komen.

Toen hij begon te vertellen deed hij dit met een directheid die alleen echte autoriteiten bezitten. Ik vertrouwde hem meteen en zoog zijn verhalen op. Ik zal niet meteen alles vertellen, zei hij maar wel de belangrijkste dingen waarover de mensheid redetwist. Waarvoor oorlogen gevoerd worden. Dingen die de mensen voor zichzelf gebruiken omdat het hen goed uitkomt.

Er kwam een hele parade van Bijbelse beelden voorbij. Adam en Eva, de schepping, Abraham, Mozes en zijn tafelen, Jezus en zijn wonderen, zijn dood en opstanding, de hemel en de hel. Het was allemaal heel anders dan ik me had voorgesteld. En aan het eind van het gesprek zei hij: ‘Wees blij. Jij bent de

eerste mens die nu de waarheid kent.' Inmiddels had hij in zijn handen een grijs blok van steen, leek het me. 'Het lijkt keihard, zei hij, maar het is klei waarmee je kunt boetseren. Als je er een tijdje een natte doek overheen legt, dan wordt het weer zacht. Zo in deze vorm staat het symbool als neergedaald hemels stof vermengd met aarde. De waarheid over de mens en zijn wereld. Neem het mee en vertel het door aan de anderen.'

Ik bedankte hem en toen ik zijn hand aanraakte, voelde ik stroom door mijn lichaam gaan. Een weldadige soort, gelukkig.

Deze kennis, dé kennis, deze waarheid maakte me blij en bang tegelijk. Blij omdat ik nu eindelijk helder zag hoe de wereld, de mens in elkaar zat. Ik had de essentie gehoord waarmee de wereld al duizenden jaren zich bezighield: 'De waarheid'. Geen discussies meer, geen halve waarheden. Geen toe-eigeningen van bepaalde sektes die dit nodig hadden om zich te onderscheiden. Eindelijk duidelijkheid over pausen en kerkelijk leiders.

Maar tegelijkertijd was ik ook bang. De engel had gezegd dat ik het alleen maar moest vertellen aan mensen die erin geloofden wat er gebeurd was en dit dan ook ten volle zouden moeten omarmen. Zouden ze me wel geloven? Onvoorwaardelijk?

Ik besloot naar een dominee in een protestantse kerk te stappen en mijn verhaal te vertellen. Sober, zonder slingers en andere optuigartikelen. Na enige tijd keek de dominee me onderzoekend aan en zei: 'Mijn jongen. Ik besta in dit christelijke landschap dankzij mijn uitleg en verkondiging. Wat zou ik nog moeten doen als iedereen de waarheid kent? We zouden allemaal brodeloos worden.'

Vervolgens probeerde ik de pastoor in een grote kathedraal en die zei: 'Mijn zoon, wij hebben in onze katholieke kerk zoveel mystiek. Dat zou dan allemaal weg zijn. We hebben zoveel relikwieën, van de gordel van de maagd Maria tot en met het bloed van Christus. Ze zouden waardeloos worden en onze kathedralen zouden leeglopen. Nee, die prijs zal te hoog zijn.'

Bij een imam die op zijn gebedskleed zat vertelde ik het grote nieuws. Na aandachtig luisteren, zei hij: 'Mijn broeder. Wij hoeven jouw steen niet. We hebben er al één in Mekka liggen. Een hele grote zelfs. Miljoenen mensen lopen daar omheen. Je zou toch niet willen dat er geen bedevaarten meer zijn? Dan raak je het hart van ons geloof. Je zou het doorsteken en we zouden doodbloeden.'

'En u uw macht kwijtraken', riposteerde ik.

Hij gaf een kort knikje met een glimlach die me cynisch voorkwam. Ik besloot terug te gaan naar de holle boom om te kijken of ik de engel weer kon ontmoeten. Hij stond me al op te wachten. Ik vertelde hem meteen dat ik steeds tegen een muur van onwil opgelopen was. Toen ik verder wilde gaan, zei hij: 'Stop maar, ik weet het allemaal al.'

'Mensen zijn net kinderen die in de klas aan het boetseren zijn. De basis is hetzelfde: een blok klei. Maar iedereen maakt zijn eigen vormen en op het moment dat je denkt dat het wel mooi opgebouwd en uitgewerkt is zo, dan komt de schoolmeester langs. Schoolmeester Calvijn bijvoorbeeld. Hij geeft met een grote hamer een klap op jouw bouwwerk. Alles is vernietigd en vervolgens doet hij voor welke vormen jij moet maken en de anderen gaan dat ook allemaal namaken. Zo leven jullie in een soort van saamhorigheid, een schijnsaamhorigheid echter. Ik heb je vorige keer

gezegd dat er maar één God is en één basis geloof. Al het andere is overbodig. Meer aards gesproken. Jullie hangen de kerstboom zo vol met prullaria dat je de boom niet eens meer kunt zien.

‘Moeten we de engelen er dan ook uithalen?’, vroeg ik. Er ontsnapte een bulderende lach. Dat kunnen engelen dus ook, dacht ik. Lachen.

‘Ja, haal ons er ook maar uit,’ zei hij nadrukkelijk.

‘Hoe heet u eigenlijk?’ vroeg ik enigszins beduusd.

‘Engelen hebben geen naam. De mensen willen dat wel en daarom geven ze ons een naam. Maar in werkelijkheid is dat niet zo.’

Ik keek nu langs hem heen zag iets bewegen in de achtergrond. Het was een grote man met enorme handen. Hij had een zwart pak aan met een soort jas die pianisten dragen. Opeens zag ik een grote houten blokhamer die hij ophief en boven op de engel liet neerdalen. Ik gilte naar de engel.

‘Je lag diep te slapen,’ zei tante Ester toen ik mijn hoofd oplichtte. Na enkele beduusde minuten kon ik haar pas antwoorden.

‘Ja,’ zei ik terwijl ik mijn sokken aandeed. Ik gaf een kus op haar voorhoofd.

‘Jouw voetmassage zorgde voor een bijzonder visioen,’ zei ik enthousiast. ‘Ik weet nu dat ik ook jou mag liefhebben,’ riep ik nog terwijl ik de deur achter mij dichttrok.

Toen ik peinzend over de gang liep, zag ik in mijn ooghoeken dat oom Hein zich omdraaide.

De volgende dag brandde de zon onbarmhartig. Boven de akkers ontstonden glinsterende warmtegolven. Vogels zaten

met wijd opengesperde bekken geluidloos in de schaduw. Tante Ester had voorgesteld om in de tuin thee te drinken bij de vijver.

Op een dienblad had ze ook een paar café noir biscuitjes liggen. De vijver bestond uit twee vierkante betonnen bakken die met een dwarsverbinding waren verbonden. Hierover liep een ijzeren bruggetje. In het water zwommen goudkarpers op een lome manier. Ze waren al zo gewend aan mensen dat als je maar even vooroverboog ze al naar boven kwamen. Als in een Pavlovreflex verwachtten ze dan voedsel. Ik probeerde er een stukje biscuit aan te wagen. Het water begon te kolken. Ik vroeg me af of vissen ook smaakpapillen hadden om te kunnen onderscheiden wat ze aten.

Ik moest glimlachen toen ik me realiseerde dat we met een paar pupillen van deze vijver een goudmijntje gemaakt hadden.

Bij corvee werd er steeds wat bestek achterovergedrukt. Vervolgens lieten we dit in de vijver zinken. Toen er behoorlijk wat in lag waarschuwden we de leiding van de keuken. We lieten ze zien wat we tot onze verbazing hadden gevonden. Maar hoe kreeg je dat er weer uit. Leegpompen was geen optie. En met een schepnet wilde dit ook niet lukken, want door het roeren over de bodem zag je in het modderwater niets meer.

Ingenieur Gert kwam op het idee om het met een sterke magneet vastgebonden aan een touw te doen. Net zoals dat spel vroeger. Met een hengeltje papieren visjes naar boven halen die voorzien waren van een metalen ringetje in hun neus. Maar in dit geval was het geen spel. We gaven de leiding wel duidelijk aan dat dit een tijdrovende operatie

zou zijn. Ze besloten na overleg om ons daar een vergoeding voor te geven.

‘Kom je naast me zitten?’ vroeg tante Ester. Ze opende een boek. Het was een familiealbum. Ze liet me zien hoe haar vader en moeder er uit zagen. Ze woonden in een oud herenhuis met een paar oude bomen ervoor. Een bordje naast de deur betekende dat het een Rijksmonument was, begreep ik van haar. Tante Ester was al jong een soort kwikzilver, leek het mij.

‘Zijn er van jou veel foto’s gemaakt?’ vroeg ze, nadat ze iets over haar jeugd had verteld, steeds andere foto’s aanwijzend. ‘Nee, heel weinig. Mijn ouders vonden dat te duur. Af en toe kwam er een fotograaf langs de deur. Soms ging mijn moeder daar dan op in, waarover ze later weer ruzie kreeg met mijn vader. Ik heb een grote foto toen ik twee jaar was. Zag er best mollig uit. Mijn vader zei altijd dat ik op die leeftijd even breed als lang was. Vierkant dus’.

Tante Ester begon onbedaarlijk te lachen. ‘Dat is nu gelukkig anders.’

Terwijl we verder door het album bladerden bewoog ik mijn rechterhand instinctmatig door haar golvende haar. Ik bemerkte aan het rustiger worden van haar ademhaling dat ze het prettig vond.

Voor mij voelde het als een zacht reliëf. Wat had ik daar toch mee? Het liefst had ik haar achterover in het gras laten glijden en haar gezicht gaan strelen. Mijn vingers zouden dan via haar voorhoofd de ogen en de neus naar haar lippen gaan. Maar ineens kwam oom Hein achter me staan om me te vertellen dat ik nog naar het laboratorium moest om bloed te prikken. Toen ik wegliep en achteromkeek zag

ik dat hij zich naast haar vleide en een arm om haar heen sloeg. Op het laboratorium begrepen ze niet waarom ik in zo'n chagrijnige bui was.